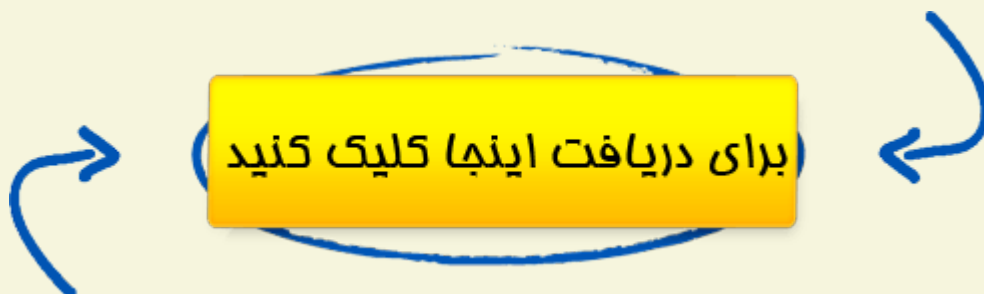

دانلود مقاله نقش کیفیت جداره های شهری در آسایش روانی شهروندان

جهت مشاهده [دانلود مقاله نقش کیفیت جداره های شهری در آسایش روانی شهروندان](#) به پایین همین

صفحه مراجعه نمایید

تعداد صفحات : 9 صفحه

چکیده

منظر یک فضای شهری به دو دسته عناصر کالبدی و ادراکی تقسیم می شود. منظر کالبدی از سه موضوع جداره، بام و زمین تشکیل شده است و جنبه های ادراکی آن حضور مردم و نحوه فعالیت و عملکرد آنها در فضای شهری می باشد. از بین عناصر کالبدی، جداره های شهری مهمترین نقش را در تعریف منظر شهر بر عهده دارند. از آنجا که جداره های شهری نمود بیرونی و ظاهری قابل رؤیت ساختمان ها هستند، کیفیت تک تک نماها و تأثیری که در جمع بر فرد می گذارند، بسیار مهم خواهد بود. نگاهی گذرا به سیمای شهرهای امروزی، این سوال را مطرح می کند که "چگونه می توان به سطحی از جداره های شهری دست یافت که تأثیرات مثبتی را بر روحیات شهروندان بگذارد؟"، بستری که در آن هم معمار و طراح سطح توانایی و خلاقیت خود را به کار گیرد و هم تأثیر جمعی نماها در کنار یکدیگر، کیفیت فضاهای شهری را به عنوان یک کل مخدوش نسازد و این کل بتواند بهترین بازتاب و عکس العمل را بر شهروندان بگذارد. جنبه های زیبایی شناختی، ایجاد کیفیت بصری و توجه به واکنش جامعه نسبت به فضاها و یا جداره های شهری از مواردی است که در این مطالعه مورد بررسی قرار می گیرد. در این راستا، به تبیین نکات لازم برای بررسی موضوعات مرتبط با جداره های ساختمانی و عوامل تأثیر گذار بر ایجاد آسایش روانی در شهروندان می پردازیم.

واژه های کلیدی: منظر شهری، جداره های شهری، آسایش روانی، کیفیت بصری.

۱- مقدمه

امروزه آلودگی های صوتی و بصری و آشفته گی های ساختاری جزء جدایی ناپذیر شهرهای بزرگ مدرنیته شده است. این مسئله چنان با تعریف ساختار زندگی شهری عجین شده که گویی نابسامانی ها از ملزومات زندگی شهرنشینی مدرن هستند. نماهای زشت و ساختمان های بدقواره، عدم هماهنگی بافت، رنگ و جنس مصالح جداره ها با یکدیگر، شکل و فرم نامناسب آنها از جمله مسائل نگران کننده در مبحث معماری، منظر و شهرسازی است که تأکید بر توجه و اصلاح آن امری مهم به شمار می آید.

تحقیقات نشان می دهد که مناظر شهری آشفته به دلایل متعددی از جمله افزایش استرس، کاهش توجه و تمرکز در ادراک، اختلال در میزان کارایی، پرخاشگری و در بلند مدت منجر به بیماری های مزمن می گردند. هدف از این مقاله دستیابی به مبانی و اصولی است که بتواند زمینه ی ارتقای کیفی جداره های شهری را به عنوان یکی از مهمترین موضوع های سیما و منظر شهری فراهم کند. به عبارت دیگر هدف، معرفی و شناخت مسائلی است که بتواند جداره های شهری را به عنوان جزئی از یک کل هماهنگ در ایجاد فضای شهری مطلوب و جذاب مطرح کند، تا بتواند بهترین تاثیرات روانی را بر شهروندان بگذارد. افرادی که بیشترین ارتباط را با جداره های شهری دارند و بیشترین تاثیر را از آنها می گیرند.

۲- تعریف جداره

جداره ها سطوح عمودی تعریف کننده یک معبرند. جداره یا بدنه فضا بخش اصلی کالبدی یک فضا را تشکیل می دهد، در حقیقت این عنصر کیفیت یک فضای وابسته را مشخص می کند و به آن مفهوم محیطی می بخشد. جداره همواره یک سطح بسته یا وجهی از یک بنا نیست جداره ممکن است:

- یک سطح عمودی بدون بازشو باشد.
- یک سطح عمودی با تعدادی بازشو باشد.
- و یا تنها یک سری عناصر عمودی (ستون یا درخت)، یعنی سطح شفاف با امکان ارتباط بصری (چه ارتباط فضایی امکان پذیر باشد، چه نباشد) باشد (طباطبائی، ۱۳۹۰: ۱)

همانطور که می دانیم جداره های شهری جرئی از سیمای شهر محسوب می شوند. خود سیمای شهری از سه موضوع جداره، بام و زمین تشکیل شده است و این دقیقاً مواردی است که متاسفانه در شهرهای مدرن توجه چندانی به آنها نمی شود (ثبوتی، ۱۳۹۰: ۳) در این میان نقش جداره های شهری به دلیل بیشتر بودن ارتباط ادراکی آن با افراد اهمیت بیشتری می یابد.

۳- اجزاء جداره

جداره خارجی یا عبارتی نما، به معنی منظره خارجی ساختمان و آنچه از فضای شهری دیده می شود گفته می شود. جداره در معرض دید و در برابر چشم است، آنچه از سوی بیرون دیده می شود و منظره خارجی بنا و عمارت است. این جداره که به چشم ما می رسد در حقیقت نوعی شکل می باشد که در زمینه محیط پیرامون خود قرار گرفته است (طباطبائی، ۱۳۹۰: ص ۱ و ۲) حال این شکلی که در معرض دید ما قرار دارد از اجزا و قسمت هایی تشکیل شده است که به طور کلی می توان آنها را به سه دسته زیر تقسیم کرد:

۱-۳- لبه ها

برای مشخص شدن شکلی در زمینه تشخیص وجه تفاوت و یا مرزی بین نقش و زمینه ضروری است. ما هنگامی می توانیم شکلی را در زمینه ای تشخیص دهیم که بتوانیم لبه ای را برای آن تشخیص دهیم، (لبه ها) عناصری خطی هستند که مرزهای بین دو سطح را مشخص می کنند.

باید توجه داشته باشیم که در تشخیص نمای یک جداره در زمینه محیط نیز لبه ها نقش بسار مهمی دارند. که این لبه ها به دو خط غیر قابل انکار تفکیک می شوند.

۱- لبه های برخورد با آسمان (خط بام)

۲- لبه های برخورد جداره با زمین (خط زمین)(طباطبائی)، (۲:۱۳۹۰) در یک جداره خطوط بام (لبه های برخورد بنا با آسمان) می تواند به شکل های مختلف صاف، ناصاف، ادغامی و ... باشد، اما

برای ایجاد جداره هایی با تأثیرات مثبت و زیبایی بصری مناسب توصیه می شود که خطوط بام بخصوص در مناطق مسکونی متعادل باشد و جهت ایجاد تنوع می تواند یک طبقه بالاتر یا پایین تر از خط پایه باشد.

شکل- ۱ خط بام متعادل برای جداره مسکونی (یک طبقه بالاتر یا پایین تر از خط پایه بام (منبع: طباطبائی، ۶:۱۳۹۰)

در رابطه با خط زمین هم باید مسائل مختلف از جمله جنس زمین، امنیت حرکتی عابرین پیاده و عقب نشستگی ها و پیش آمده گی های ساختمان در طراحی جداره مد نظر قرار گیرد.

۲-۳- زمینه

هر جداره در محیطی قرار دارد و بخشی از یک فضا را اشغال می کند. پس به عبارتی می توان گفت نمایی که از جداره به چشم ما می رسد نوعی شکل می باشد که در زمینه محیط پیرامون خود واقع گشته است. از طرفی هر جداره از اجزائی تشکیل شده است و کل جداره زمینه ای است برای آن اجزاء (طباطبائی، ۹:۱۳۹۰) به عنوان مثال اجزای جداره چون خطوط غالب نما، روزنه ها، رنگ و بافت مصالح تزئینات و... می توانند بصورتی بکار گرفته شوند که در انسان درک و احساس متفاوتی را ایجاد کنند، احساسی چون حس محرمیت، حس ارتباط درون و بیرون بنا، حس هماهنگی و همسازی کل جداره، تعادل اجزاء آن، وحدت کلی بدنه و...

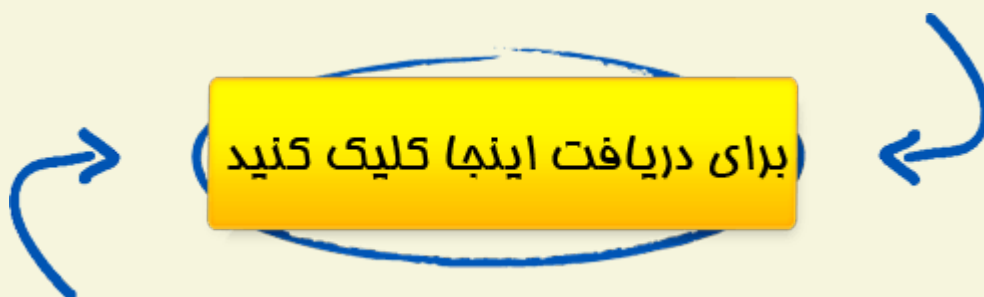
برای مثال با استفاده از خطوط افقی در بدنه ی ساختمان های مرتفع حس کشیدگی و ارتفاع زیاد آن را کاهش داد، خطوط بدنه می توانند در شهروندان القای سکون و آرامش کنند، کشیدگی و طول جداره ها را کمتر یا بیشتر نمایش دهند و ایجاد حس تحرک و پویایی بنمایند یا در یک جداره با افزایش سطوح شیشه خور می توان حس ارتباط درون و بیرون را در شهروندان تشدید کرد.

شکل- ۲ انسان نوعی محرمیت و بسته بودن فضاهای داخلی بنا را حس می کند (منبع: طباطبائی، ۱۰:۱۳۹۰)

۳

شکل- ۳ احساسی مابین دو احساس حاصل از شکل نمای جداره اول و سوم را برای انسان تداعی می کند (منبع: طباطبائی، ۱۱:۱۳۹۰)

شکل- ۴ اوج رابطه بین درون و بیرون بنا و عدم پوشیدگی و محرمیت برای فضاهای خالی را برداشت می کنیم (منبع: طباطبائی، ۱۱:۱۳۹۰)

- [دانلود مقاله بررسی برخی تجارب بهسازی و نوسازی بافت های فرسوده شهری ایران و جهان](#)
- [دانلود مقاله بررسی نقش فرهنگ، سنت و هويت در خانه های ایرانی \(مطالعه موردی؛ خانه های اصفهان\)](#)
- [دانلود مقاله نقش معماری معاصر \(پس از انقلاب اسلامی\) در ارتقاء فرهنگ](#)

از این سایت ها نیز دیدن نمایید

- [ترنس لاین ، مرجع مقالات تخصصی فارسی ایران](#)
- [گت پیپر ، منبع مقالات انگلیسی و فارسی](#)
- [دانش رسان ، بیش از 1.5 میلیون مقاله فارسی](#)